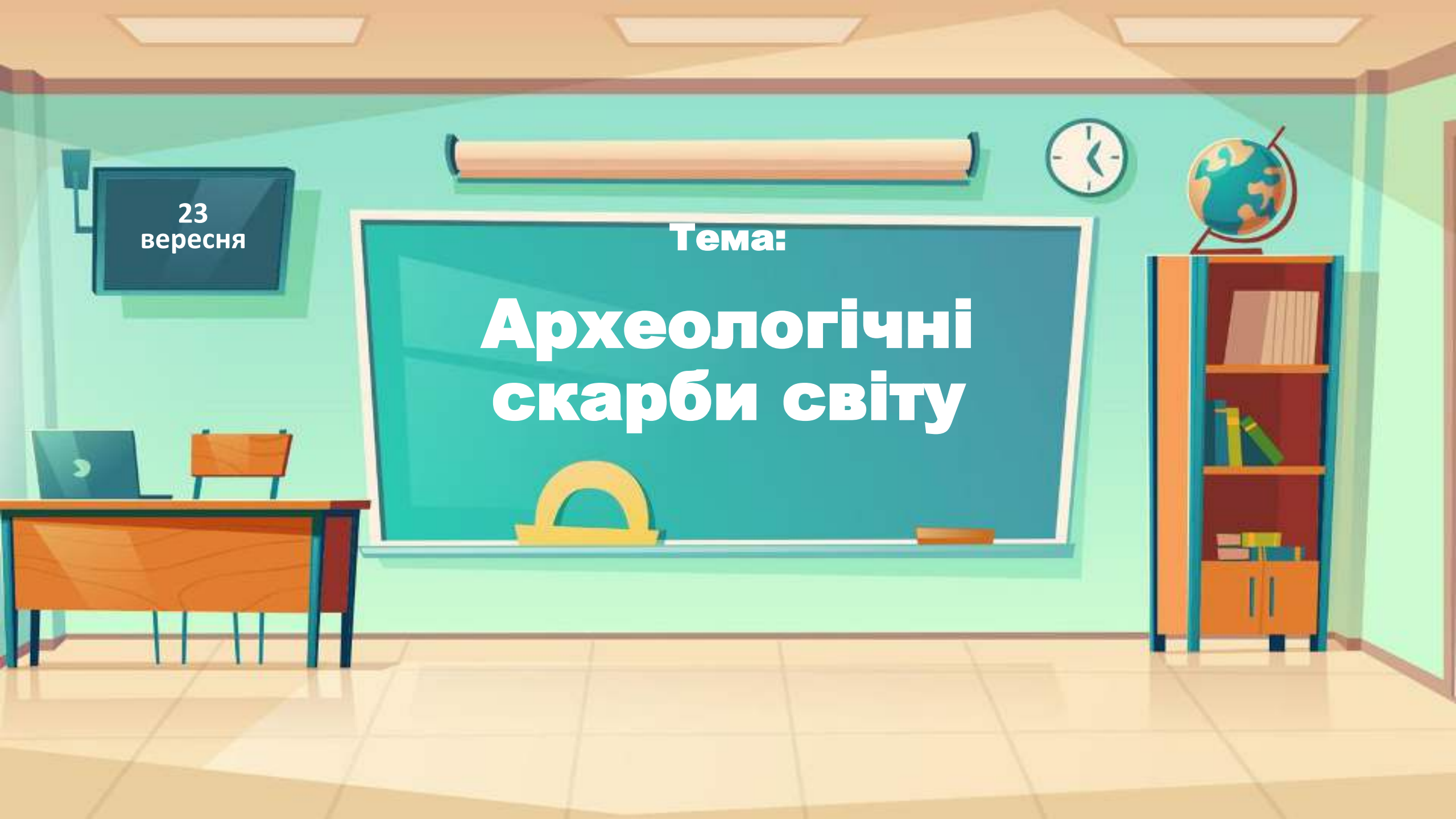

23
вересня

Тема:

Археологічні скарби світу

*Нумо, 5 клас, озвіться!
Всі приємно посміхніться.
Продзвенів уже дзвінок,
Починаємо урок!*

- 1 Наука, що вивчає гроші та монети
- 2 Наука, що досліджує народи
- 3 Наука, що вивчає розвиток письма
- 4 Наука, що вивчає розташування подій у часі
- 5 Наука, що досліджує родоводи
- 6 Наука, що вивчає печатки
- 7 Наука, що вивчає герби і кольорові емблеми
- 8 Наука, що вивчає кістки
- 9 Наука, що вивчає власні імена географічних об'єктів

Пригадайте, яка з наук-
помічниць історії вивчає
минуле за допомогою
речових пам'яток

Значення археології для дослідження минулого

Робота з термінами

Археологія - наука,
що вивчає минуле за
допомогою речових
пам'яток

*Археолог — фахівець,
який вивчає побут
і культуру давніх
людей на підставі
речових пам'яток
минулого, добытих
під час розкопок.*

Для вивчення найдавнішої історії людства, коли ще не було писемності, найціннішими є **археологічні пам'ятки**. Археологічними пам'ятками вважаються будь-які матеріальні рештки діяльності людини або змінене людською діяльністю природне середовище: поселення, поховання й кургани, храми й інші споруди, окремі предмети. Їх розшукують і досліджують **учені-археологи**. Зібрані речові пам'ятки минулого зберігають у **музеях**. Частину з них виставляють для огляду як **експонати**.

Довідка:

Музей

(з грецької мови - *житло муз*, тобто *богинь - покровительок мистецтв*) - установа, де зберігаються пам'ятки старовини з різних галузей культури, мистецтва, науки, техніки.

Експонат - предмет, виставлений для огляду в музеї або на виставці.

Експозиція - розміщення експонатів у певному порядку.

Музей

Я - музей, хоч і не нова,
Та потрібна установа.

Зберігаю у собі
Всі важливі пам'ятки:
І науки і культури,
Техніки й літератури –
Все з часів, що вже минули,
Щоб їх люди не забули.
Слово з грецької прийшло,
Означає «муз житло».

Археологічні скарби світу

Мізинська стоянка — одна з найвизначніших археологічних пам'яток пізнього палеоліту в історії не лише України та Європи, а й світу. Її дослідження дозволило відкрити нову для науки історичну культуру (названу згодом за місцем першого відкриття) кроманьйонців європеоїдного типу, які майже двадцять тисячоліть тому населяли наші землі. Археологи класифікують мізинську культуру як ранню мадленьську культуру.

Найвідомішим дослідником Мізинської стоянки став відомий археолог **Іван Гаврилович Шовкопляс**, який протягом семи років (1954-1961) досліджував знахідки.

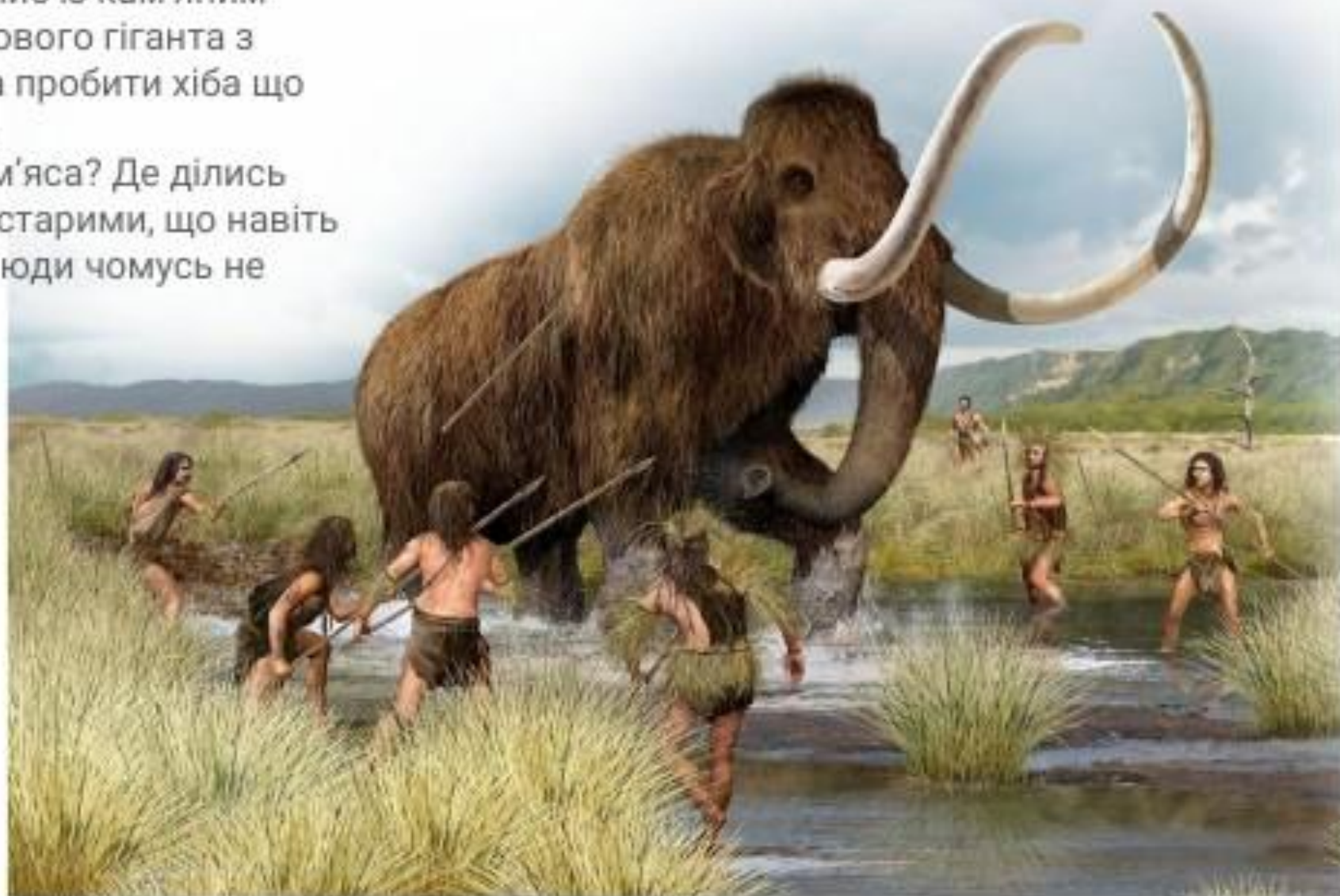
Крім того, археологи виявили в Мезині унікальні мистецькі вироби, зокрема широкий браслет, вирізаний з мамонтового бивня, прикрашений меандровим орнаментом, нанесеним кремінним різцем, але в сучасній техніці виконання гравірування за допомогою штихеля. У такій же техніці виконано геометричний орнамент на 20 скульптурних мініатюрах - фалічних фігурках та стилізованих безликих жіночих статуетках, яких науковці поетично охрестили пташками-жінками. Мініатюрні (5 -10 см заввишки) статуетки виготовлені з бивня мамонта. Їхні розміри, на думку науковців, відображають віковий склад жіночої громади - дівчат, жінок, літніх господинь та берегині дому. Об'ємні стилізовані орнаментовані скульптурки мають двомірну композицію, що відображає торс та гіпертрофовані форми тазу. На поверхні статуеток орнаментальні композиції складаються з кутів, зигзагів, ромбів, меандрів і прямих ліній.

Він мав шкіру товщиною в 2-3 пальці, густий підшерсток і метрової довжини шерсть. Сумнівно, що такий захист міг пробити спис із кам'яним наконечником. А череп 5-метрового гіганта з триметровими бивнями можна пробити хіба що сучасною бронебійною кулею.

Як зберігали кілька центнерів м'яса? Де ділись мисливці з жінками, дітьми та старими, що навіть не забрали «хатне начиння»? Люди чомусь не повернулись додому.

Ціла вулиця «чумів» раптом спустіла, в одному з них кілька років жила полярна сова. З часом поселення занесло обвалом кручі, вкрило 9-метровим шаром ґрунту, надійно сховавши таємниці древнього життя.

Уявлення про полювання на мамонта

Найдивовижніші знахідки археології

Розеттський камінь. Виявлений в 1799 році, став однією з найвизначніших археологічних знахідок на сьогодні і головним джерелом сучасного розуміння єгипетських ієрогліфів.

У 1974 р. знайшли усипальницю Цінь Шихуанді. Ця величезна теракотова армія була похована разом з тілом першого імператора Китаю. Мабуть, солдати повинні були охороняти свого земного володаря в потойбічному світі.

Говард Картер у 1922 р. відкрив гробницю Тутанхамона.

Теракотова армія - легендарна гвардія повнорозмірних глиняних воїнів, коней і колісниць. Теракотові воїни повинні були захищати інтереси китайського імператора Цінь Шихуанді в потойбічному світі. Вони були поховані разом з імператором у 210-209 роках до н.е. Під час сильної посухи 1974 року, що торкнулася і міста Сіаня (стародавньої столиці Китаю), група місцевих селян намагалася викопати криницю. Однак, замість води, селяни виявили якісь глиняні уламки. Надалі до розкопок залучили археологів. Так було зроблено одне з найбільших відкриттів XX століття. Імператор Цінь Шихуанді, якого в Китаї називають імператор-об'єднувач, відомий тим, що зумів об'єднати під своєю владою ворогуючі китайські царства, перетворивши їх в могутню імперію. При ньому почалося будівництво Великої Китайської стіни.

Вага кожного воїна складає приблизно 135 кг, зріст - 170-190 см. Коней, що важать приблизно 200 кг, виготовляли поряд із мавзолеєм, для більш легкого транспортування. У кожного воїна була при собі справжня зброя: списи, щити, луки арбалети і мечі. Проте, під час народного бунту проти Ер Шихуанді (сина Цін Шихуанді), який, на відміну від великого батька, виявився слабким і невмілим правителем, повсталі розграбували гробниці. Всі теракотові воїни були яскраво розфарбовані натуральними фарбами, і ці фарби не тьмяніли протягом багатьох століть, поки воїнів не винесли на поверхню. Річ у тому, що при контакті з киснем, фарби швидко тьмяніють.

Самооцінювання

Оцініть свої успіхи в опануванні теми «Археологічні скарби минулого» — уявно поєднайте кожне із запитань для самоконтролю з відповідним смайликом успіху.

Що досліджують
вчені-археологи?

Прекрасно

Які археологічні пам'ятки
зберігають пам'ять про
дописемну історію України?

Добре

Як розрізняють культурний шар
і археологічну культуру?

Треба
попрацювати

Чому важливо розрізняти науку
археологію і «чорну археологію»?

Нічого не
зрозуміло

Домашня робота

- * Опрацюйте карту на стор. 38-39 та пояснення на стор. 36.
- * Зробіть опис 1 пам'ятки на вибір.

Пам'ятки рекомендуємо обрати самостійно або за допомогою дорослих.

План допису

1. Фото пам'ятки.
2. Назва пам'ятки.
3. Місце розташування.
4. Час, яким датується пам'ятка.
5. Що «розповідає» пам'ятка про минуле.

